

Respectprotocol

Inhoudsopgave:

1. Waarom een respectprotocol?	3
2. Begripsomschrijving	4
3. Uitleg van de Kanjertraining	5
4. Stappenplan	7
5. Afspraken en tips	8
6. Gedragsreglement	10

Respectprotocol

Pesten en agressie op school: hoe gaan wij daarmee om?

1. Waarom een Respectprotocol?

Wij hebben gekozen voor een respectprotocol in plaats van een pestprotocol, omdat wij ons juist willen richten op het aanleren van goed gedrag. We willen oplossingsgericht aan de slag in plaats van probleemgericht.

Doel van dit protocol:

“ Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid met plezier naar school te gaan.

2. Begripsomschrijving

Onder respectvol gedrag verstaan wij gedrag waarbij we rekening houden met elkaar en elkaar accepteren zoals we zijn. Iedereen moet zich veilig voelen op onze school. Pesten hoort dus niet bij respectvol gedrag.

De definitie van pesten: Pesten op school is het systematisch psychisch en/of fysiek mishandelen van één of meer groepsleden of andere kinderen die niet in staat zijn zichzelf te verdedigen.

Uitingen van specifiek pestgedrag:

- verbaal
- fysiek
- intimidatie
- isolatie
- stelen of vernielen van bezittingen
- pesten via Social Media

Het verschil tussen pesten en plagen

Het verschil tussen plagen en pesten is groot. Kinderen die elkaar plagen, zijn gelijkwaardig aan elkaar. Nu eens plaagt de één, dan weer de ander. Een geplaagd kind kan terugplagen. Na een tijdje maken ze het samen weer goed.

Bij pesten is dat anders. Pesten is altijd gemeen. Als er wordt gepest, is het ene kind altijd sterker dan de ander. De één wint altijd en het andere kind is altijd de verliezer.

Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest, is steeds het mikpunt. Daarom is pesten nooit leuk. Pesten komt voor in het gezin, de buurt of op school. De laatste jaren neemt het pesten via Social Media, het zogenoemde Cyberpesten, toe.

Hieronder wordt het verschil tussen plagen en pesten in een schema uitgewerkt. Deze kenmerken komen meestal zo voor, echter niet altijd:

<i>Plagen</i>	<i>Pesten</i>
Gebeurt onbezonnen en spontaan.	Gebeurt met opzet: de pestkop (pestvogel) weet vooraf wie hij of zij zal pesten, op welke manier en wanneer.
Heeft geen kwade bedoelingen.	De pestkop wil iemand bewust kwetsen of kleineren.
Duurt niet lang, gebeurt niet vaak en is onregelmatig.	Kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens, is systematisch. Houdt niet vanzelf op na een poosje.
Speelt zich af tussen "gelijken".	De strijd is ongelijk, de pestkop heeft altijd de overhand: de pestkop voelt zich zo machtig als het slachtoffer zich machteloos voelt.
Is meestal te verdragen of zelfs plezierig, maar het kan ook kwetsend of agressief zijn.	De pestkop heeft geen positieve bedoelingen, wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
Meestal één tegen één.	Meestal een groep (de pestkop, de meelopers en de supporters) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
De rollen liggen niet vast: soms plaagt de één, dan de ander.	Het heeft een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde persoon/personen. De slachtoffers ook. Als de slachtoffers wegvallen, kan de pestkop op zoek gaan naar een ander slachtoffer.
De pijn, lichamelijk of geestelijk, is draaglijk en van korte duur.	Als er niet op tijd wordt ingegrepen, kunnen de lichamelijke en geestelijke gevolgen ingrijpend zijn en lang nawerken
De relaties worden na het plagen meteen hervat.	Het is niet makkelijk om na het pesten een evenwichtige relatie te vinden. Het herstel gaat moeilijk en traag.
De groep lijdt niet onder plagerijen.	De groep lijdt onder een dreigend, onveilig gevoel. Iedereen is angstig, de kinderen vertrouwen elkaar niet meer. Ze zijn niet erg open of spontaan en er zijn weinig vriendjes of echte vriendschappen in de groep.

<i>Plagen</i>	<i>Pesten</i>
Gebeurt in het zicht van de leerkrachten.	Gebeurt achter de rug van de leerkrachten om.

3. Uitleg van de Kanjertraining

De Rietkraag werkt met de Kanjertraining. De wijze waarop kinderen reageren heeft te maken met hun zelfbeeld en hun opvattingen over de buitenwereld. De Kanjertraining is ontstaan om kinderen bewust te maken van hun gedrag. Veel kinderen hebben niet in de gaten wat hun gedrag voor effect heeft op anderen. De ervaring leert dat heel veel kinderen elkaar niet dwars willen zitten, maar dat wel doen. Enerzijds hebben kinderen niet in de gaten dat zij grenzen overschrijden, omdat er nooit een grens is gesteld. Anderzijds weten kinderen niet hoe ze zich anders moeten gedragen. Tijdens de training leren de kinderen onderscheid te maken in manieren van reageren. De kanjertraining is effectief voor kinderen die gepest worden, zelf pesten, onzeker of agressief zijn.

Het belangrijkste doel van de kanjertraining is:

- dat een kind positief over zichzelf en de ander leert denken. Als gevolg hiervan heeft het kind minder last van sociale stress. Ook op langere termijn is dit effect merkbaar. Het blijkt dat kinderen na het volgen van de kanjertraining zich beter kunnen concentreren op school en betere leerresultaten behalen. (Gerard Weide, 2001)
- dat het individuele kind zich gesterkt voelt, meer zelfvertrouwen heeft, beter grip heeft op sociale situaties en zijn/haar gevoelens beter kan uiten. Het werken in groepen heeft hierbij een gezonde wisselwerking. Het gaat om het gedrag dat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

Witte pet/tijger

De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.

Rode pet/aap

Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel.

Gele pet/ konijn

Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.

Zwarte pet/pestvogel

Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

Gedurende de training staan de volgende regels (Kanjerafspraken) centraal:

- we vertrouwen elkaar (witte pet gedrag)
- we helpen elkaar (witte pet gedrag)
- je speelt niet de baas (zwarte pet gedrag)
- je lacht niet uit (rode pet gedrag)
- je doet niet zielig (gele pet gedrag)

Daarnaast kan iedere groep in overleg met de leerlingen hier nog regels aan toevoegen.

Goed en kwaad

Veel ouders verlangen van de school dat 'het kwaad' (=de pester) moet worden bestreden, en dat 'het goede' moet worden beschermd. De school kiest er echter niet voor om kinderen te beoordelen als behorend bij 'kwaad en goed'. Ieder mens maakt wel eens fouten. Kinderen zijn in emotioneel opzicht 'onder en boven de wet'. De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten.

In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van een ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: je gedraagt je. Deze anderen zijn:

- Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school;
- De leerkrachten, directie, de ouders van andere kinderen;
- Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die is te vertrouwen. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet;
- Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

De school neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt: "Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester (en jouw ouders die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school". Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s).

4. Stappenplan

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten en de kanjer-methode negeren.

Stap 1

- o Laat de leerlingen er eerst zelf (en samen) uit proberen te komen door de “Kanjier-methode” te gebruiken. Het omschrijven van het gedrag dat niet leuk ervaren wordt, is belangrijk. Op het moment dat één van de leerlingen er niet uit komt, kan hij/zij er voor kiezen het probleem te negeren, weg te lopen. Helpt dit niet, of lukt dit niet, dan wordt het probleem aan de meester of juf voorgelegd of wordt andere hulp ingeroepen, bijvoorbeeld het kanjermaatje. De leerkracht gaat hier meteen op in of maakt een afspraak met de leerlingen om er in een later stadium op terug te komen, bijvoorbeeld na schooltijd.

Stap 2

- o De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek. Bedoeling is om samen met de leerlingen de ruzie of pesterijen op te lossen, d.m.v. de “win-win”-methode en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 3

- o Bij herhaling van ruzie en/of pesterij neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling(en) die pest of ruzie maakt.
- o Aan de pestende leerling wordt gevraagd of hij dit gedrag wil veranderen. Wanneer de leerling dit gedrag niet wil laten zien, zal er bekeken worden of de leerling ondersteuning nodig heeft. Wanneer de leerling aangeeft dit gedrag niet te willen laten zien, maar dit toch 3 keer laat zien, kiest hij/ zij er eigenlijk voor om het wel voort te zetten. Dan volgt stap 4.
- o Ook volgt er een gesprek met de ouders van zowel de pester als de gepeste leerling met als doel te werken aan een oplossing en zo het samenwerken te bevorderen. Ook zal uitgelegd worden wat de eventuele vervolgstappen zijn.
- o Van het gesprek wordt een verslag gemaakt.

Stap 4

- o Wanneer de leerling toch door blijft gaan met zijn negatieve gedrag, zal hem gevraagd worden of hij/zij zich zo wil gedragen. Wanneer de leerling dit gedrag niet wil laten zien, zal er bekeken worden of de leerling ondersteuning nodig heeft.
- o Kiest de leerling er bewust voor om zijn pestgedrag voort te zetten, is er geen plek voor deze leerling in zijn eigen groep. De leerling zal dan ook verwijderd worden uit de groep en krijgt dan een plek in een andere groep voor de rest van dat dagdeel. Wij kiezen hiervoor zodat de leerling ervaart wat de consequentie is voor zijn gekozen gedrag. Dit gedrag kan voor de andere kinderen ook bedreigend zijn en wij willen dat iedereen zich veilig voelt op onze school. De ouders van deze leerling worden op de hoogte gebracht.

Stap 5

- o Na dit dagdeel gaat de leerkracht in gesprek met de leerling over het gedrag. Wanneer de leerling aangeeft het gedrag aan te willen passen en zich te gedragen volgens de regels van de school, is er weer plek voor hem of haar binnen de groep. Uiteraard kan de leerkracht de leerling helpen het gewenste gedrag te laten zien.
- o Wanneer de leerling aangeeft bewust het pestgedrag voort te willen zetten, is er opnieuw geen plaats binnen de groep. In dat geval zal door middel van een gesprek met de leerling, ouders, leerkracht en directie besproken worden wat er gebeurd is en waarom de leerling zich niet wil conformeren aan de regels van de school.

Stap 6

- o Als ouders het met hun kind eens zijn en vinden dat hun kind dit pestgedrag mag voortzetten, is er voor hun kind geen plek bij ons op school. De procedure ‘toelating en verwijdering’ gaat dan van kracht.
- o Als de ouders het eens zijn met de regels van de school en ook willen dat hun kind zich hier aan houdt, zal bekeken worden welke hulp het kind nodig heeft om de regels na te kunnen leven.

Stap 7

- o Er vindt een evaluatiemoment plaats tussen kind, leerkracht en ouders en zo nodig directie, om te kijken of er nog verdere afspraken noodzakelijk zijn.

5. Afspraken en tips

VOOR ALLE KINDEREN

- Zie je dat iemand gepest wordt? Zet je witte pet op en meld het aan je leerkracht!
- Klikken over pesten bestaat niet!!
- Ik zet mijn witte pet op, want ik pest niet mee.
- Ik meld (zelf of samen met andere kinderen) het pesten bij de juf, de meester, mijn vader/moeder of een andere volwassene.
- Ik durf te zeggen: 'Houd ermee op! Ik vind het gemeen wat jij doet.'
- Ik vertel het thuis en vraag om ideeën.
- Ik vertel de waarheid en ga er niet iets bij verzinnen, want dan kunnen anderen mij niet meer vertrouwen.
- Ik help bij het maken van regels voor onze klas.
- Er zijn altijd twee kanten aan een verhaal. Een ander kan het anders beleefd hebben dan ik zelf.

VOOR HET GEPESTE KIND

- Ik zeg: Dat vind ik niet leuk. Stop er mee. Je doet gemeen. Ik wil dat je stopt.
- Pesten is gemeen. Ik meld dat ik gepest word. Dat is geen klikken!
- Ik stop een briefje in het EI, zodat ik mijn verhaal kan delen met een van de vertrouwenspersonen op school.
- Ik ga niet huilen. Ik ben niet zielig. Ik zet mijn witte pet op en pak het pesten aan.
- Als ik thuis ga piekeren of verdrietig ben, praat ik daar met iemand over.
- Ik vraag klasgenootjes om hun witte pet op te zetten en mij te helpen. Zodat ik niet alleen sta.
- Ik ga mijn hart luchten bij iemand, die ik aardig vind en vertrouw en vraag om hulp. Dit doe ik bij mijn ouders, de juf of meester of iemand anders die ik goed ken.
- Als ik mijn witte pet op heb, negeer ik de pestvogel. Hij/zij weet niet eens wat hij/zij doet. Ik draai me om en meld het.
- Ik vraag een andere plaats in de klas als ik te dicht bij die pestvogel zit.
- Als ik vervelende e-mails krijg, vertel ik dit aan mijn ouders en laat ze aan hun zien. De volgende keer open ik ze niet eens. Het adres ga ik blokkeren zodat de e-mails direct verwijderd worden.
- Word ik gepest op Facebook of andere sociale media dan meld ik dat eerst aan mijn ouders en dan blokkeer ik die personen. Zodat ze niet meer met mij kunnen praten.
- Ik schrijf een dagboekje met alle vervelende dingen die de pestvogels doen. Dan laat ik dit de juf, de meester of mijn ouders lezen.
- Ik kan leuke dingen doen, bijvoorbeeld naar een club. Ik ben nooit verplicht met de pestvogel(s) te blijven omgaan.
- Als ik meer informatie wil bel ik (gratis) de kindertelefoon 0800-0432 tussen 2 en 8 uur of ik kijk op www.kindertelefoon.nl of www.pestweb.nl
- Het is niet mijn schuld. Ik ben zoals ik ben en dat is goed. Ik ben een tijger, een kanjer!

VOOR DE PESTER

- Ik kan mijn zwarte pet afzetten: IK STOP MET PESTEN
- Ik vraag hulp aan de juf, de meester en/of mijn ouders.
- Ik vraag een maatje die mij helpen kan aan de juf of de meester.
- Ik ga na schooltijd direct naar huis, zodat ik niet in de verleiding kom om te pesten.
- Ik ga leuke dingen doen met een nieuw groepje kinderen.
- Als ik een geintje maak, kijk ik of de ander mijn grapje wel leuk vindt.
- Ik ga nadenken over hoe ik vanaf nu een kanjer kan zijn.
- Pest ik omdat ik bang ben zelf gepest te worden? STOP!

- Ik doe aardig en anderen doen aardig tegen mij.
- Als ik meer informatie wil bel ik (gratis) de kindertelefoon 0800-0432 tussen 2 en 8 uur of ik kijk op www.pestweb.nl of www.pestten.net.
- Ik kan mijn zwarte pet omruilen voor een witte pet, ook al verwachten anderen dat ik de pestvogel ben.

VOOR OUDERS

- Ik besef dat mijn kind een zwarte pet op kan zetten en een pestvogel kan zijn.
- Ik besef dat mijn kind gepest kan worden.
- Ik neem het probleem serieus.
- Ik raak niet in paniek.
- Ik ga met mijn kind in gesprek, als ik hoor dat mijn kind vaak een zwarte pet opzet.
- Ik neem niet zomaar aan wat mijn kind zegt. Ik check eerst bij school wat er gebeurd is.
- Ik probeer er achter te komen wat de mogelijke oorzaken kunnen zijn.
- Ik vraag mij af hoe het komt dat mijn kind pest of gepest wordt.
- Ik besteed extra aandacht aan mijn kind.
- Ik corrigeer agressieve buien.
- Ik stimuleer mijn kind om aan sport te doen of bij een club te gaan.
- Ik overleg met de school, en eventueel samen met de ouders van een pestvogel of een gepest kind.
- Ik bied hulp aan mijn kind.
- Ik lees boeken over pesten en/of vraag informatie op.
- Ik schakel eventueel een expert in als ik dat nodig vind of de school dit aangeeft.

VOOR LEERKRACHTEN

- Ik ben alert op pestgedrag en treedt op indien nodig.
- Ik handel zoals beschreven in dit respectprotocol.
- Ik begeleid het gepeste kind en de pester in overleg met de ouders en/of directie, IB-er, externe deskundigen.
- In de school gelden de 5 kanjerafspraken. Deze draag ik zelf ook uit.
- Met leerkrachten onderling houden wij ons ook aan de 5 kanjerafspraken.

6. Gedragsreglement:

Als ouders hun kind bij ons op school hebben aangemeld en het kind geplaatst is, willen we graag uitgaan van een educatief partnerschap met de ouders. De ouders zijn de eerst verantwoordelijken voor de opvoeding van hun kind en de leerkracht is de eerst verantwoordelijke voor het onderwijs aan het kind. Ze trekken gezamenlijk op in het belang van het kind, uitgaand van ieders eigen verantwoordelijkheid.

Van de leerkracht mag verwacht worden dat hij/zij op een professionele wijze met het kind en de ouders om gaat.

Van de ouders mag verwacht worden dat ze de gangbare fatsoensregels ten opzichte van de leerkracht kennen en zich hier aan houden.

We hanteren de volgende afspraken:

- Als een ouder aangeeft over hun kind te willen praten, gebeurt dat niet vóór schooltijd, maar wordt er een afspraak voor een gesprek gemaakt.
- Van de leerkrachten wordt verwacht dat ze adequaat op signalen van ouders en kinderen in te gaan. Naar de ouders toe betekent dit, dat de ouders tijdig over hun kind geïnformeerd worden, zo nodig tijdens apart geplande gesprekken.
- Als ouders zich onjuist behandeld voelen, kunnen zij hun klachten kwijt volgens de afgesproken klachtenprocedure die in de schoolgids is vermeld, dan wel op school is in te zien.
- Social media (e-mail, Facebook etc.) is niet de plek om klachten te delen/ bespreken. Heeft de ouder een klacht dan maakt hij persoonlijk een afspraak met de leerkracht of directie. Voor ouders en leerkracht geldt: Reageer niet vanuit gevoelens van ergernis/ irritatie, cynisme, angst en onmacht. Als vanuit die gevoelens wordt gereageerd, lopen situaties snel uit de hand. Beheers deze emoties, omdat er altijd wangedrag uit voortkomt
- Als een leerkracht zich onzeker voelt over een te voeren gesprek, vraagt de leerkracht daar een collega bij. bijvoorbeeld de intern begeleider.
- Als een leerkracht zich bedreigd voelt tijdens een gesprek, wordt het gesprek afgebroken en wordt door de leerkracht de directie hiervan direct op de hoogte gebracht.
- Bedreigingen kunnen zowel in woorden als gebaren worden ervaren.
- Bij mishandeling wordt altijd aangifte gedaan door de directie.
- Dit geldt ook bij bedreigingen als de leerkracht, de directie of beiden dat noodzakelijk vinden.
- De directie kan een ouder de toegang tot de school ontzeggen, nadat er eventueel een gesprek heeft plaats gevonden tussen de directeur en de betreffende ouder. Hierbij is ook een derde persoon vanuit school aanwezig. Van het gesprek en de uitkomst daarvan wordt een bericht gestuurd naar de betreffende ouder en de directeur/bestuurder van de Veenplas. De ontzegging tot de school gebeurt altijd schriftelijk en wordt aangetekend verzonden. Een kopie daarvan komt in het dossier en wordt aan de directeur/bestuurder van de Veenplas gestuurd.
- Eventueel volgt er een verwijderingsprocedure van de leerling. Zie daarvoor de verwijderingsprocedure zoals genoemd in "Toelaten en verwijderen van leerlingen van de Veenplas".